ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

20. ledna 2011 *

Ve věci C-90/09 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora, podaný dne 27. února 2009,

General Química SA, se sídlem v Alavě (Španělsko),

Repsol Química SA, se sídlem v Madridu (Španělsko),

Repsol YPF SA, se sídlem v Madridu (Španělsko),

zastoupené J. M. Jiménez-Laiglesiou Oñatem a J. Jiménez-Laiglesiou Oñatem, abogados,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (dále jen „navrhovatelky"),

* Jednací jazyk: španělština.

přičemž další účastnicí řízení je:

Evropská komise, zastoupená F. Castillem de la Torre a E. Gippinim Fournierem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano (zpravodaj), předseda senátu, J.-J. Kasel, M. Ilešič, E. Levits a M. Safjan, soudci,

generální advokát: J. Mazák,
vedoucí soudní kanceláře: R. Şereş, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 29. dubna 2010,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 14. září 2010,

vydává tento

Rozsudek

1 Společnosti General Química SA (dále jen „GA“) a Repsol YPF SA (dále jen „RYPF“) se svým kasačním opravným prostředkem domáhají zrušení rozsudku Soudu prvního stupně Evropských společenství (nyní „Tribunál“) ze dne 18. prosince 2008, General Química a další v. Komise (T-85/06, dále jen „napadený rozsudek“), kterým uvedený soud zrušil žalobu podanou proti rozhodnutí Komise 2006/902/ES ze dne 21. prosince 2005, které se týká řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP proti společnostem Flexsys NV, Bayer AG, Crompton Manufacturing Company Inc. (dříve Uniroyal Chemical Company Inc.), Crompton Europe Ltd, Chemtura Corporation (dříve Crompton Corporation), General Química SA, Repsol Química SA a Repsol YPF SA. (věc COMP/F/C.38.443 – Gumárenské chemikálie) (Úř. věst. 2006, L 353, s. 50, dále jen „sporné rozhodnutí“), kterým byla uvedeným společnostem společně a nerozdílně uložena pokuta za účast na dohodách a jednáních ve vzájemné shodě.

Skutkový základ sporu

2 GQ je společností založenou podle španělského práva, která vyrábí některé gumárenské chemikálie. Je 100 % dceřinou společností společnosti RQ, jež je sama 100 % dceřinou společností společnosti RYPF.

3 Komise Evropských společenství dne 12. dubna 2005 doručila navrhovatelkám oznámení námitek týkající se řízení podle článku 81 ES a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3).

4 Komise sporným rozhodnutím prohlásila společnosti RQ a RYPF, společně označované jako „Repsol", za společně a nerozdílně odpovědné z protiprávního jednání, kterého se dopustila GQ.

5 V tomto ohledu Komise v uvedeném rozhodnutí konstatovala, že mateřská společnost může být *a priori* považována za odpovědnou z protiprávního jednání svých dceřiných společností, které 100 % kontroluje, ale že je možné, aby mateřská společnost domněnku skutečného výkonu rozhodujícího vlivu na dceřiné společnosti vyvrátila.

6 Komise uvedla, že takové vyvrácení domněnky nemůže být výsledkem tvrzení, podle kterého se mateřská společnost přímo nepodílela na kartelové dohodě, nebyla o její existenci informována, nebo nenaváděla své dceřiné společnosti k protiprávnímu jednání. Komise byla rovněž toho názoru, že tvrzení, podle kterého společnosti RQ a RYPF nepřejímaly odpovědnost za každodenní chod nebo provozní řízení společnosti GQ, k vyvrácení takové domněnky nepostačuje.

7 Komise mimoto uvedla, že i když v projednávané věci jediný správce společnosti GQ delegoval své pravomoci pokud jde o její provozní řízení, stále jednal jako „spojovací článek" mezi GQ a RQ, jehož prostřednictvím byly mateřské společnosti předávány informace o prodejních, výrobních a finančních výsledcích. Dále finanční výsledky GQ byly konsolidovány s finančními výsledky „Repsol" s tím důsledkem, že se zisky nebo ztráty GQ odrážely v ziscích nebo ztrátách skupiny.

8 Za těchto okolností Komise v čl. 1 písm. f) až h) sporného rozhodnutí konstatovala, že se navrhovatelky v období od 31. října 1999 do 30. června 2000 podílely na dohodách a jednáních ve vzájemné shodě, které spočívaly ve stanovování cen a výměně důvěrných informací v oblasti gumárenských chemikálií v rámci Evropského hospodářského prostoru, čímž porušily článek 81 ES a článek 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992.

9 V důsledku toho Komise v čl. 2 písm. d) uvedeného rozhodnutí uložila společnosti GQ povinnost společně a nerozdílně se společnostmi RQ a RYPF zaplatit pokutu ve výši 3,38 milionů eur.

Řízení před Soudem a napadený rozsudek

10 Žalobou došlou kanceláři Soudu dne 8. března 2006 navrhovatelky podaly žalobu na základě článku 230 ES, kterou se domáhaly částečného zrušení sporného rozhodnutí.

11 Na podporu své žaloby uplatňovaly tři žalobní důvody. První žalobní důvod vycházel ze zjevně nesprávného posouzení a nedostatku odůvodnění pokud jde o společnou a nerozdílnou odpovědnost navrhovatelek. Druhý a třetí žalobní důvod, o kterých nebude dále pojednáno, jelikož se jich kasační opravný prostředek netýká, se týkaly několika nesprávných právních posouzení, kterých se Komise dopustila při výpočtu pokuty, jakož i nesprávného posouzení, nedostatku odůvodnění a porušení zásady rovného zacházení při použití sdělení o spolupráci.

12 Pokud jde o první žalobní důvod, Soud nejprve v bodě 58 napadeného rozsudku připomněl judikaturu Soudního dvora vyplývající z rozsudků ze dne 25. října 1983. AEG-Telefunken v. Komise (107/82, Recueil, s. 3151, bod 49) a ze dne 16. listopadu 2000, Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise (C-286/98 P, Recueil, s. I-9925, bod 26), podle které okolnost, že dceřiná společnost má oddělenou právní subjektivitu nepostačuje k vyloučení možnosti, že její jednání bude přičteno její mateřské společnosti, zejména pokud uvedená dceřiná společnost neurčuje samostatně své chování na trhu, nýbrž v zásadě uskutečňuje pokyny, které jí uděluje mateřská společnost.

13 Dále v bodě 59 napadeného rozsudku Soud uvedl, že – rovněž podle ustálené judikatury – v konkrétním případě, kdy mateřská společnost 100 % kontroluje svou dceřinou společnost, která se dopustila protiprávního jednání, existuje vyvratitelná domněnka, podle které uvedená mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti (odkazem na rozsudek Soudu ze dne 27. září 2006, Avebe v. Komise, T-314/01, Sb. rozh. s. II-3085, bod 136 a na citovanou judikaturu), takže obě uvedené společnosti představují jediný podnik ve smyslu článku 81 ES (odkazem na rozsudek Soudu ze dne 15. června 2005, Tokai Carbon a další v. Komise, zvaný „Tokai II", T-71/03, T-74/03, T, 87/03 a T-91/03, bod 59). Mateřské společnosti, která před soudem Společenství zpochybňuje rozhodnutí Komise, kterým se jí ukládá pokuta za protiprávní jednání její dceřiné společnosti, tak přísluší, aby takovou domněnku vyvrátila předložením důkazů, jež prokazují, že její dceřiná společnost je nezávislá; přičemž Soud v tomto ohledu odkázal zejména na výše uvedený rozsudek Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise (bod 29).

14 Soud dále v bodě 60 napadeného rozsudku uvedl, že pokud Soudní dvůr v uvedeném rozsudku Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise uvedl jiné okolnosti nežli držení 100 % kapitálu dceřiné společnosti, bylo tomu tak za jediným účelem – aby uvedl všechny skutečnosti, na kterých Soud založil své úvahy v napadeném rozsudku v rámci projednávané věci, a nikoliv proto, aby podmínil použití uvedené domněnky existencí dodatečných nepřímých důkazů.

15 Soud tak došel v bodě 62 napadeného rozsudku k závěru, že k tomu, aby se uplatnila domněnka, podle které mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na jednání své dceřiné společnosti na trhu postačuje, aby Komise prokázala, že veškerý kapitál dceřiné společnosti je vlastněn její mateřskou společností. Komise může v důsledku toho rozhodnout, že mateřská společnost je společně a nerozdílně odpovědná za zaplacení pokuty uložené její dceřiné společnosti z důvodu protiprávních dohod, na kterých se dceřiná společnost podílela, i když bylo zjištěno, že se uvedená mateřská společnost na těchto dohodách přímo nepodílela, neprokáže-li mateřská společnost, že její dceřiná společnost jedná na trhu samostatně.

16 Soud tudíž v bodě 63 napadeného rozsudku konstatoval, že v projednávané věci „Komise dodržela judikaturu Soudního dvora a Soudu, když odkázala na skutečnost, že 100 % kapitálu společnosti GQ bylo vlastněno jejími mateřskými společnostmi [...], aby uvedeným společnostem přičetla protisoutěžní jednání GQ“.

17 Soud dále v bodě 65 napadeného rozsudku uvedl, že společnosti RYPF a RQ k jeho posouzení neuvedly žádné skutečnosti týkající se organizačních, hospodářských a právních vazeb mezi nimi a společností GQ, které by prokazovaly obchodní a provozní samostatnost této dceřiné společnosti.

18 Soud naopak v bodě 66 konstatoval, že ve prospěch existence jediné entity hovoří skutečnosti, které Komise zdůraznila v bodě 262 odůvodnění sporného rozhodnutí, tedy že jediný správce GQ se vždy choval jako „spojovací článek“ s RQ, že RYPF

konsolidovala účty společností GQ a RQ na úrovni skupiny a konečně že společně odpověděly na oznámení námitek.

19 Soud mimoto v bodech 68 a 69 napadeného rozsudku rozhodl, že okolnost, že RQ dne 22. října 2002 nařídila společnosti GQ, aby ukončila veškeré praktiky, které mohou představovat porušení pravidel hospodářské soutěže v návaznosti na šetření, které se uskutečnilo v sídle GQ dne 27. září 2002, sama o sobě postačovala k prokázání rozhodujícího vlivu uplatňovaného společnostmi RYPF a RQ na politiku GQ nejen na trhu, ale též pokud jde o protiprávní jednání, které je předmětem sporného rozhodnutí.

20 Pro úplnost Soud v bodech 71 až 76 napadeného rozsudku zkoumal, zda se Komise v rámci sporného rozhodnutí dopustila nesprávného posouzení, pokud jde o důkazy předložené žalobkyněmi, nebo zda je neprávem nevzala v úvahu, takto:

„71 V tomto ohledu je třeba uvést, že okolnost, že se činnosti dceřiné společnosti liší – byť zcela – od činností skupiny, nebo okolnost, že mateřská společnost se, ostatně bez úspěchu, pokoušela opakovaně dceřinou společnost prodat, nemůže vyvrátit domněnku, podle které RQ a RYPF nesou odpovědnost. I když skupiny podniků a holdingy často mají různorodé obchodní aktivity a někdy prodávají některé ze svých dceřiných společností, byly již pro účely článku 81 ES považovány za jediný podnik (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 27. září 2006, T-331/01, Akzo Nobel v. Komise, Sb. rozh. s. II-3389, body 78 a 82).

72 Dále Komise v odpovědi na žádost žalobkyň o poskytnutí dokumentů předložila Soudu dokument, který obsahoval zápisy z jednání správní rady RQ z let 1998–2000 a uváděl finanční výsledky GQ, usnesení týkající se prodeje podílu GQ ve společnosti Silquímica, SA a prodeje nemovitého majetku GQ. Uvedený

dokument v zásadě odůvodňuje zjištění Komise uvedená ve [sporném] rozhodnutí. Pokud správní rada RQ hraje důležitou roli v řadě významných aspektů strategie GQ, například v prodeji nemovitého majetku nebo prodeji podílu, a vyhrazuje si v tomto ohledu právo konečného rozhodnutí, vyplývá z toho, že vykonává na jednání GQ rozhodující vliv.

73 Pokud jde o argument vycházející z neexistence překrytí personálního obsazení orgánů žalujících společností, je třeba uvést, že z dopisu ze dne 5. dubna 2004, zaslaného společností GQ Komisi a předloženého žalobkyněmi v rámci postupu před zahájením soudního řízení, je zjevné, že pan [důvěrné] byl v letech 1996–2000 předsedou správní rady GQ a v letech 1998–1999 členem správní rady RQ. Krom toho je třeba zdůraznit, že při dotazování na tuto okolnost při jednání, žalobkyně připustily, přinejmenším implicitně, že takové překrytí existovalo.

74 Podobně argumenty vycházející z toho, že Komise v napadeném rozhodnutí nezkoumala věcné důkazy, které prokazovaly, že pouze členové vedení GQ rozhodovali a prováděli obchodní politiku společnosti, aniž o tom RQ byla informována předem nebo dávala svůj souhlas, nemůže obstát ve světle výše citované judikatury. Totéž platí pro tvrzení, podle kterých se informace poskytnuté GQ společnosti RQ netýkaly obchodní politiky, ale finančních výsledků dceřiné společnosti.

75 Pokud jde o vztahy mezi GQ a Repsol Italia, je třeba uvést, že Komise ve [sporném] rozhodnutí správně vyvrátila argument žalobkyň vycházející z údajného střetu zájmů mezi GQ a jejími mateřskými společnostmi tím, že uvedla, že RYPF konsoliduje účty skupiny, což je prováděno pro řadu dceřiných společností, včetně GQ a Repsol Italia. Dále Komise správně konstatuje, že takový vztah posiluje domněnku, že se jedná o jediný podnik.

76 Za takových okolností je třeba konstatovat, jak to učinila Komise v [bodě] 264 [odůvodnění] [sporného] rozhodnutí, že žalobkyně nebyly při vyvracení domněnky odpovědnosti mateřské společnosti úspěšné."

21 Soud konečně v bodě 77 napadeného rozsudku uvedl, že žádný z podpůrných argumentů žalobkyň nemohl sporné rozhodnutí zpochybnit.

22 Soud zejména v bodech 78 až 83 napadeného rozsudku rozhodl, že jak mohl dovodit z relevantní judikatury v uvedené oblasti, domněnka odpovědnosti vycházející z vlastnictví kapitálu se použije nejen za okolností, kdy existuje přímý vztah mezi mateřskou společností a její dceřinou společností, ale rovněž v případě, kdy – jako v projednávané věci – je tento vztah nepřímý z důvodu existence dceřiné společnosti, která stojí mezi nimi.

23 Na základě všech výše uvedených úvah Soud v bodě 84 napadeného rozsudku zamítl první žalobní důvod uplatněný na podporu žaloby na neplatnost.

24 Soud poté, kdy v bodě 157 napadeného rozsudku rozhodl, že i ostatní žalobní důvody jsou neopodstatněné, zamítl žalobu v plném rozsahu.

Návrhová žádání účastnic řízení

25 Svým kasačním opravným prostředkem navrhovatelky navrhují, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek v rozsahu v němž zamítl žalobní důvod vycházející ze zjevně nesprávného posouzení a nedostatku odůvodnění týkajících se společné a nerozdílné odpovědnosti navrhovatelek;

– zrušil čl. 1 písm. g) a h) a čl. 2 písm. d) sporného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká RYPF a RQ, jakožto společně a nerozdílně odpovědných za porušení čl. 81 odst. 1 ES, jehož se dopustila GQ, a podpůrně v rozsahu, v němž se toto rozhodnutí týká RYPF, a

– v obou případech přiměřeně snížil výši uložené pokuty.

26 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr

– zamítl kasační opravný prostředek a

– uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

27 Navrhovatelky na podporu svého kasačního opravného prostředku uplatňují dva důvody, které vychází z nesprávného právního posouzení, jež se týká přičtení odpovědnosti za porušení čl. 81 odst. 1 ES, kterého se dopustila GQ, společnostem RQ a RYPF.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícímu z nesprávných právních posouzení týkajících se přičtení odpovědnosti za porušení čl. 81 odst. 1 ES, kterého se dopustila GQ, společnosti RQ

28 První důvod kasačního opravného prostředku uplatňovaného navrhovatelkami se v zásadě dělí na tři části.

K první části vycházející z toho, že Soud nesprávně použil domněnku rozhodujícího vlivu mateřské společnosti na jednání dceřiné společnosti, kterou 100 % kontroluje

– Argumentace účastnic řízení

29 Podle navrhovatelek se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, jelikož měl nesprávně za to, že pro přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání dceřiné společnosti mateřské společnosti, která vlastní 100 % jejího kapitálu, mohla Komise použít

kritérium, které nevykazuje jakoukoliv souvislost s protiprávním jednáním, kterého se tato dceřiná společnost dopustila.

30 Rozsudek ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise (C-97/08 P, Sb. rozh. s. I-8237) skutečně potvrdil legitimitu použití domněnky v této souvislosti. Nicméně Komise byla rovněž povinna předložit doplňující indicie pro to, aby bylo možné přičíst takové mateřské společnosti jednání její dceřiné společnosti.

31 V důsledku toho, jak vyplývá z rozsudků Soudu ze dne 15. září 2005, Daimler Chrysler v. Komise (T-325/01, Sb. rozh. s. II-3319, bod 218), a ze dne 26. dubna 2007, Bolloré v. Komise (T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 a T-136/02, Sb. rozh. s. II-947, bod 132), jakož i v určité míře z výše uvedeného rozsudku Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, Komise nemůže být ve všech případech zbavena povinnosti ověřit, zda taková mateřská společnost vykonávala skutečnou řídící pravomoc vůči své dceřiné společnosti a zda tato dceřiná společnost obdržené pokyny v zásadě uplatňovala.

32 Podle Komise je tato teze v rozporu s ustálenou judikaturou. Ve výše uvedených rozsudcích AEG Telefunken v. Komise, Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, jakož i Akzo Nobel a další v. Komise, Soudní dvůr potvrdil existenci domněnky, podle které dceřiná společnost 100 % kontrolovaná svou mateřskou společností dodržuje politiku vymezenou stejnými statutárními orgány, které stanoví politiku mateřské společnost To umožňuje přičítat mateřské společnosti odpovědnost za protiprávní jednání, kterého se dopustila její dceřiná společnost i v případě neexistence indicií ohledně podílu takové mateřské společnosti na skutečnostech zakládajících spáchané protiprávní jednání.

33 Na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelky, nepředpokládá použití takové domněnky obrácení důkazního břemene, ale pouze stanoví míru důkazů nezbytných pro to, aby bylo možné přičítat mateřské společnosti odpovědnost za koluzní jednání, na kterých se dceřiná společnost podílí.

– Závěry Soudního dvora

34 Úvodem je třeba uvést, že podle ustálené judikatury pojem podniku zahrnuje jakoukoli jednotku vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení této jednotky a způsobu jejího financování (viz zejména rozsudky ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 112; ze dne 10. ledna 2006, Cassa di Risparmio di Firenze a další, C-222/04, Sb. rozh. s. I-289, bod 107, jakož i ze dne 11. července 2006, FENIN v. Komise, C-205/03 P, Sb. rozh. s. I-6295, bod 25).

35 Soudní dvůr rovněž uvedl, že pojem podniku musí být v této souvislosti chápán tak, že označuje hospodářskou jednotku, třebaže z právního hlediska se tato hospodářská jednotka skládá z několika fyzických nebo právnických osob (rozsudek ze dne 14. prosince 2006, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/08, Sb. rozh. s. I-11987, bod 40; výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 55, jakož i rozsudek ze dne 1. července 2010, Knauf Gips v. Komise, C-407/08 P, Sb. rozh. s. I-6371, bod 64).

36 Pokud taková hospodářská jednotka poruší pravidla hospodářské soutěže, musí nést za toto protiprávní jednání odpovědnost na základě zásady osobní odpovědnosti (výše uvedený rozsudek Akzo Nobel v. Komise, bod 56, jakož i citovaná judikatura).

37 Pokud jde o otázku za jakých okolností právnická osoba, která se nedopustila protiprávního jednání, přesto může být potrestána, z ustálené judikatury vyplývá, že chování dceřiné společnosti může být přičteno mateřské společnosti zejména tehdy, pokud tato dceřiná společnost – byť má vlastní právní subjektivitu – neurčuje samostatně své chování na trhu, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jí uděluje mateřská společnost, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které

spojují tyto dva právní subjekty (výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 58, jakož i citovaná judikatura).

38 V takové situaci, kdy mateřská společnost a její dceřiná společnost tvoří součást téže hospodářské jednotky, a tudíž vytvářejí jediný podnik ve smyslu článku 81 ES, Komise může adresovat rozhodnutí ukládající pokuty mateřské společnosti, aniž by bylo vyžadováno prokázání osobního zapojení této mateřské společnosti do protiprávního jednání (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 59).

39 Soudní dvůr v tomto ohledu uvedl, že v konkrétním případě, kdy mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, která porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, může tato mateřská společnost vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti, přičemž existuje vyvratitelná domněnka, podle které uvedená mateřská společnost takový vliv skutečně vykonává (viz výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 60, jakož i citovaná judikatura).

40 Za těchto podmínek postačí k tomu, aby se dalo předpokládat, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku dceřiné společnosti, aby Komise prokázala, že veškerý kapitál této dceřiné společnosti je vlastněn její mateřskou společností. Komise následně může činit mateřskou společnost společně a nerozdílně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené její dceřiné společnosti, ledaže tato mateřská společnost, které přísluší vyvrátit tuto domněnku, předloží dostatečné důkazy, které by mohly prokázat, že její dceřiná společnost jedná na trhu samostatně (viz výše uvedené rozsudky Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, bod 29, jakož i Akzo Nobel a další v. Komise, bod 61).

41 Soud tak na rozdíl od toho, co uplatňovaly navrhovatelky, v bodě 60 napadeného rozsudku právem uvedl, že ačkoliv je pravda, že Soudní dvůr v bodech 28 a 29 výše uvedeného rozsudku Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise uvedl, kromě vlastnictví 100 % kapitálu dceřiné společnosti, takové další okolnosti, jako je nezpochybnění vlivu vykonávaného mateřskou společností na obchodní politiku její dceřiné společnosti

a společné zastoupení obou společností v průběhu správního řízení, nemění to nic na tom, že takové okolnosti Soudní dvůr uvedl pouze s cílem popsat souhrn skutečností, na kterých Soud v uvedené věci založil své úvahy, a nikoli za účelem podmínit použití výše uvedené domněnky předložením dalších nepřímých důkazů o tom, že mateřská společnost skutečně vykonává vliv na svou dceřinou společnost (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 62).

42 Ze všech předchozích úvah vyplývá, že se Soud nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodech 59 až 63 napadeného rozsudku rozhodl, že pokud mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, existuje vyvratitelná domněnka, podle které tato mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti.

43 Je tak třeba zamítnout první část prvního důvodu kasačního opravného důvodu jako neopodstatněnou.

Ke druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku vycházející z nesprávného posouzení existence rozhodujícího vlivu mateřské společnosti na její dceřinou společnost, kterou 100 % kontroluje

– Argumentace účastnic řízení

44 Navrhovatelky zaprvé tvrdí, že i když Komise mohla předpokládat skutečný výkon rozhodujícího vlivu mateřské společnosti na jednání dceřiné společnosti, jejíž kapitál ze 100 % vlastní, Soud se přesto dopustil nesprávného právního posouzení, jež se týká

použitelných pravidel v oblasti dokazování, tím, že nepřiměřeně omezil možnosti vyvrácení takové domněnky zavedením režimu automatické odpovědnosti, která je v rozporu se zásadou osobní odpovědnosti.

45 Zadruhé, pokud jde o posouzení důkazů předložených za účelem vyvrácení uvedené domněnky, navrhovatelky tvrdí, že skutečnosti analyzované Soudem v bodě 66 napadeného rozsudku neumožňují dojít k závěru, že existuje jediná hospodářská jednotka.

46 Zatřetí tvrdí, že v Soud v bodech 68 a 69 zkreslil pokyn kterým RQ v návaznosti na šetření provedené Komisí nařídila všem společnostem své skupiny, mezi nimi společnosti GQ, aby se zdržely všech praktik, které by mohly být považovány za protiprávní jednání, jelikož toto sdělení neprokazuje, že RQ věděla o jednání, které bylo vytýkáno GQ.

47 Začtvrté stejné body napadeného rozsudku jsou rovněž postiženy nesprávným právním posouzením a odůvodněním v rozsahu, v němž uvedené sdělení nepostačuje k prokázání existence hospodářské jednotky mezi RQ a GQ.

48 Komise tvrdí, že pokud jde o vyvrácení domněnky výkonu rozhodujícího vlivu na dceřinou společnost mateřskou společností, výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v Komise poskytl určité indikace potvrzující oprávněnost odůvodnění Soudu. V uvedeném rozsudku totiž Soudní dvůr rozhodl, že pro účely posouzení, zda dceřiná společnost určuje samostatně své jednání na trhu, je třeba zkoumat všechny relevantní skutečnosti týkající se hospodářských, organizačních a právních vazeb, které spojují tuto dceřinou společnost s její mateřskou společností.

49 Podle Komise přitom navrhovatelky neprokázaly, že se Soud dopustil nesprávných posouzení těchto skutečností.

– Závěry Soudního dvora

50 Pokud jde o první výtku vycházející z nesprávného právního posouzení, kterého se Soud měl dopustit tím, že mateřské společnosti omezil možnost vyvrátit domněnku rozhodujícího vlivu na jednání dceřiné společnosti, jejíž kapitál ze 100 % vlastní, je třeba uvést, že uvedený soud v bodě 65 napadeného rozsudku právem konstatoval, že mateřské společnosti přísluší, aby mu předložila k posouzení každý důkaz týkající se organizačních, hospodářských a právních vazeb mezi ní a její dceřinou společností, který by mohl prokázat, že netvořily jedinou hospodářskou jednotku.

51 Z judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že pro vyvrácení domněnky, podle které mateřská společnost vlastnící 100 % kapitálu své dceřiné společnosti skutečně vykonává na tuto dceřinou společnost rozhodující vliv, uvedené mateřské společnosti přísluší, aby k posouzení soudu Unie předložila každý důkaz týkající se organizačních, hospodářských a právních vazeb mezi ní a její dceřinou společností, který by mohl prokázat, že netvoří jedinou hospodářskou jednotku (viz výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 65).

52 Krom toho je třeba uvést, na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelky, že s ohledem na svou vyvratitelnou povahu nevede uvedená domněnka, která může být v každém projednávaném případě vyvrácena na základě všech skutečností uvedených Soudem, k automatickému přičtení odpovědnosti mateřské společnosti vlastnící veškerý kapitál své dceřiné společnosti, což by bylo v rozporu se zásadou osobní odpovědnosti, na které je založeno unijní právo hospodářské soutěže.

53 V důsledku je třeba tuto výtku zamítnout.

54 Pokud jde o druhou a třetí výtku vycházející z pochybení Soudu spočívajícího v tom, že skutečnosti analyzované v bodě 66 napadeného rozsudku neumožňují konstatovat existenci jediné hospodářské jednotky, a v tom, že v bodech 68 a 69 uvedeného rozsudku zkreslil pokyn společnosti RQ adresovaný společnosti GQ, jelikož tento pokyn neprokazuje, že RQ věděla o jednání vytýkaném společnosti GQ, je třeba uvést, že tyto výtky vyplývají z nesprávného výkladu relevantních částí uvedeného rozsudku.

55 Zaprvé, v rozporu s tím, co tvrdí, navrhovatelky, Soud nekonstatoval existenci hospodářské jednotky s ohledem na skutečnosti analyzované v bodě 66 napadeného rozsudku. Omezil se pouze na konstatování, že tyto skutečnosti, které již byly vzaty v úvahu Komisí v bodě 262 odůvodnění sporného rozhodnutí, hovoří ve prospěch jediné entity, a tím neumožňují vyvrácení domněnky, jež je povinností společnosti RQ.

56 Zadruhé Soud v bodech 68 a 69 napadeného rozsudku z pokynu uděleného společností RQ společnosti GQ nedovodil, že RQ s určitostí věděla o protiprávním jednání vytýkaném GQ, ale byl toho názoru, že tvrzení navrhovatelek potvrzující udělení uvedeného pokynu společnosti GQ samo o sobě postačovalo k prokázání skutečnosti, že RQ vykonávala na politiku společnosti GQ rozhodující vliv.

57 Za těchto podmínek je nutné zamítnout též druhou a třetí výtku jako neopodstatněné.

58 Navrhovatelky svou čtvrtou výtkou vytýkají Soudu nedostatečné odůvodnění v tom, že dostatečně neuvedl důvody, pro které byl v bodě 69 napadeného rozsudku toho

názoru, že uvedené tvrzení navrhovatelek týkající se pokynu uděleného společnosti GQ společností RQ, samo o sobě postačovalo k prokázání toho, že RQ vykonávala rozhodující vliv na politiku GQ.

59 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury musí z odůvodnění rozsudku jasně a jednoznačně vyplývat úvahy Soudu, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí rozhodnutí a Soudní dvůr mohl vykonat svůj přezkum (viz rozsudek ze dne 2. dubna 2009, France Télécom v. Komise, C-202/07 P, Sb. rozh. s. I-2369, bod 29 a citovaná judikatura).

60 Soud se v projednávané věci v bodě 69 napadeného rozsudku omezil na konstatování, že pokyn, kterým společnost RQ v návaznosti na šetření, jež se uskutečnilo v prostorách GQ dne 27. září 2002, nařídila společnosti GQ, aby ukončila veškeré praktiky, které mohou porušovat pravidla hospodářské soutěže, samo o sobě postačuje k prokázání toho, že RQ vykonávala rozhodující vliv na politiku GQ nejen na trhu, ale též pokud jde o protiprávní jednání, které je předmětem sporného rozhodnutí.

61 Soud se tím omezil na pouhé potvrzení zásady, aniž jasně a jednoznačně uvedl důvody, které jej k takovému závěru vedly.

62 Z toho vyplývá, že napadený rozsudek je postižen vadou spočívající v nedostatečném odůvodnění v rozsahu, v němž Soud neuvedl důvody, na kterých je uvedený závěr založen.

63 V důsledku toho je tato výtka opodstatněná; přičemž ve zbývající části musí být druhá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku zamítnuta.

Ke třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku vycházející z nesprávného právního posouzení a odůvodnění při zkoumání skutečností uplatněných navrhovatelkami za účelem vyvrácení domněnky rozhodujícího vlivu společnosti RQ na společnost GQ

– Argumentace účastnic řízení

64 Navrhovatelky proti konstatováním, která Soud pro úplnost uvedl v bodech 71 až 75 napadeného rozsudku uplatňují několik výtek.

65 Zaprvé Soud v bodě 71 napadeného rozsudku zkreslil okolnost, že GQ vykonávala jiné činnosti než RQ; krom toho neprávem nepřiznal význam různým pokusům společnosti RQ prodat v letech 1993 až 2004 společnost GQ třetím osobám. Tyto skutečnosti totiž představují zřejmý důkaz neexistence zájmu RQ na činnosti GQ.

66 Zadruhé, na rozdíl od posouzení Soudu uvedeného v bodě 72 napadeného rozsudku, skutečnost, že zápisy z jednání správní rady RQ odkazují na společnost GQ za období osmi let, od roku 1998 do roku 2005, pouze dvakrát, prokazuje naprostou neexistenci vlivu a zásahů společnosti RQ do činnosti GQ.

67 Zatřetí podle navrhovatelek se existence překrývání mezi správními orgány společností RQ a GQ, uvedené Soudem v bodě 73 napadeného rozsudku, týká pouze jediné osoby a má tak zcela okrajovou povahu.

68 Začtvrté v bodě 74 napadeného rozsudku Soud nesprávně a bez analýzy odmítl skutečnosti, které prokazují, že pouze vedoucí pracovníci GQ určovali a prováděli obchodní politiku této společnosti, i tvrzení, podle kterých se informace předané společnosti RQ společností GQ týkaly pouze finančních výsledků společnosti GQ.

69 Zapáté, pokud jde o vztahy mezi GQ a společností Repsol Italia, Soud se rovněž dopustil pochybení, když v bodě 75 napadeného rozsudku uvedl, že konsolidace účtů prováděná RYPF na úrovni skupiny podporuje tezi Komise, zatímco vztah nevýhradního obchodního zastoupení existující mezi GQ a touto společnosti, prokazuje obchodní samostatnost GQ.

70 Komise odpovídá, že navrhovatelky neprokázaly existenci výjimečných okolností takové povahy, která by mohla vyvrátit domněnku rozhodujícího vlivu mateřské společnosti na její dceřinou společnost, tedy okolností, jež Soud údajně neprávem opominul analyzovat nebo je zkreslil. Argumenty uplatněné v tomto ohledu navrhovatelkami mají příliš obecnou povahu a jsou neopodstatněné.

– Závěry Soudního dvora

71 Bez dalšího je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury z článku 225 ES a z prvního pododstavce článku 58 statutu Soudního dvora v tomto ohledu vyplývá, že jedině Soud je příslušný zjistit skutkový stav, kromě případu, kdy věcná nesprávnost těchto zjištění vyplývá z písemností ve spise, které mu byly předloženy, a tento skutkový stav posoudit. Pokud Soud zjistil nebo posoudil skutkový stav, Soudní dvůr je na základě článku 225 ES příslušný k výkonu přezkumu právní kvalifikace těchto skutkových okolností a právních důsledků, které z nich Soud vyvodil (viz zejména rozsudky ze dne 6. dubna 2006, General Motors v. Komise, C-551/03 P, Sb. rozh. s. I-3137, bod 51; ze dne 22. května 2008, Evonik Degussa v. Komise, C-266/06 P,

bod 72, jakož i ze dne 3. září 2009, Moser Baer India v. Rada, C-535/06 P, Sb. rozh. s. I-7051, bod 31).

72 Soudní dvůr tedy není příslušný ke zjišťování skutkového stavu, ani v zásadě k přezkoumávání důkazů, které Soud přijal na podporu tohoto skutkového stavu. Pokud totiž tyto důkazy byly řádně získány a byly dodrženy obecné právní zásady a procesní pravidla použitelná v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů, přísluší samotnému Soudu posoudit hodnotu, kterou je třeba přiznat důkazům, které mu byly předloženy. Takové posouzení tudíž nepředstavuje, s výhradou případu zkreslování těchto důkazů, právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora (výše uvedený rozsudek General Motors v. Komise, bod 52; rozsudky ze dne 21. září 2006, Technische Unie v. Komise, C-113/04 P, Sb. rozh. s. I-8831, bod 83, jakož i ze dne 31. ledna 2008, Angelidis v. Parlament, C-103/07 P, bod 46).

73 V projednávané věci, pokud jde zaprvé o výtky vycházející z údajného zkreslení v bodě 71 napadeného rozsudku činností vykonávaných společností GQ ještě před jejím vstupem do skupiny společnosti RQ, které se liší od činností této skupiny, jakož i o pokusy společnosti RQ prodat GQ v letech 1993 až 2004, a zadruhé o údajně nesprávná právní posouzení skutkových okolností analyzovaných v bodech 72, 73 a 75 uvedeného rozsudku, je třeba konstatovat, že těmito výtkami navrhovatelky pouze směřují ke zpochybnění posouzení důkazů, které provedl Soud, tím, že napadají hodnotu, kterou přiznal důkazům, které vzal v úvahu ve své analýze.

74 Za těchto podmínek, vzhledem k tomu, že navrhovatelky ve skutečnosti neuplatňují zkreslení skutkových okolností, na jejichž základě Soud dospěl ke svým zjištěním, ani jejich nesprávnou právní kvalifikaci, je třeba, s ohledem na judikaturu citovanou v bodech 71 a 72 tohoto rozsudku, odmítnout uvedené výtky jako nepřípustné.

75 Pokud jde dále o výtku, podle které navrhovatelky usilují o prokázání nedostatečné či dokonce protichůdné povahy odůvodnění Soudu, jakož i nesprávného právního posouzení, kterého se dopustil v části odůvodnění napadeného rozsudku, která se

týká odmítnutí důkazů uplatněných navrhovatelkami za účelem prokázání obchodní a provozní samostatnosti GQ ve vztahu k RQ, je třeba uvést, že v bodě 74 napadeného rozsudku Soud věcně nezkoumal uvedené důkazy, ale odmítl jejich argumenty pouhým odkazem na judikaturu, která byla již dříve citovaná v napadeném rozsudku.

76 Nicméně je třeba konstatovat, že judikatura uvedená v bodech 58 až 60 uvedeného napadeného rozsudku, která je daleka toho, aby poskytovala hlediska, jež by mohla takové argumenty vyvrátit bez toho, aby byla provedena jejich specifická analýza, ve skutečnosti ukládala Soudu povinnost – jak sám uvedl v bodě 65 napadeného rozsudku – aby posoudil všechny skutečnosti týkající se organizačních, hospodářských a právních vazeb mezi RQ a GQ, které by mohly prokazovat, že GQ jednala nezávisle na své mateřské společnosti a že obě společnosti tak netvořily jedinou hospodářskou jednotku.

77 Takové ověření se ostatně uplatní tím spíše, že samostatnost GQ při provádění její obchodní politiky tvoří – jak vyplývá z judikatury Soudního dvora – součást souboru relevantních skutečností umožňujících navrhovatelkám vyvrátit domněnku rozhodujícího vlivu společnosti RQ na jednání GQ, což jsou skutečnosti, jejichž povaha a význam se mohou lišit případ od případu, (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, body 73 a 74).

78 Soud byl tudíž povinen vzít v úvahu a konkrétně zkoumat skutečnosti, které byly uplatněny navrhovatelkami za účelem prokázání samostatnosti GQ při provádění její obchodní politiky, aby ověřil, zda se Komise dopustila nesprávného posouzení tím, že měla za to, že tyto důkazy nemohou v projednávaném případě prokázat, že tato dceřiná společnost netvoří jedinou hospodářskou jednotku s RQ.

79 Z výše uvedeného vyplývá, že, jak uvedl generální advokát v bodě 51 svého stanoviska, se Soud dopustil nesprávného právního posouzení tím, že v bodě 74 napadeného rozsudku tvrdil, že argumenty předložené k prokázání existence takové samostatnosti nemohou obstát „s ohledem na citovanou judikaturu", aniž přistoupil ke konkrétnímu zkoumání skutečností, kterých se dovolávaly navrhovatelky.

80 Této výtce je tak třeba vyhovět; třetí část prvního důvodu kasačního opravného prostředku se ve zbývající části zamítá.

Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícímu z nesprávného právního posouzení, jež se týká přičtení odpovědnosti za porušení čl. 81 odst. 1 ES, kterého se dopustila GQ, společnosti RYPF

Argumentace účastnic řízení

81 Navrhovatelky svým druhým důvodem kasačního opravného prostředku tvrdí, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení tím, že automaticky rozšířil odpovědnost dceřiné společnosti, která se dopustila protiprávního jednání, na společnost, která je v čele skupiny, do které tato dceřiná společnost patří.

82 Soud tím, že takto rozhodl, učinil RYPF odpovědnou za neschopnost společnosti RQ zbavit se odpovědnosti za jednání GQ. Z toho vyplývá, že odpovědnost za protiprávní jednání, kterého se dopustila dceřiná společnost, by byla systematicky přičítána mateřské společnosti v čele skupiny, do které tato dceřiná společnost patří, aniž by byly vzaty v úvahu okolnosti, které jsou vlastní každému případu, zejména počet společností, které se nachází mezi nimi, jejich povaha nebo činnosti, jakož i jejich právní a hospodářské vazby.

83 Podle Komise nedávná judikatura Soudu potvrzuje, že domněnka výkonu rozhodujícího vlivu na dceřinou společnost je použitelná na společnost v čele skupiny, i když její kontrola nad touto dceřinou společností má „vzdálenou“ a „nepřímou“ povahu.

Závěry Soudního dvora

84 Odpověď na tento důvod kasačního opravného prostředku vyžaduje určení, zda a případně za jakých podmínek Komise může přičítat společnosti v čele skupiny (dále jen „holdingová společnost“), v projednávané věci RYPF, společnou a nerozdílnou odpovědnost za porušení unijního práva hospodářské soutěže, kterého se dopustila společnost, v daném případě GQ, jejíž celkový kapitál vlastní další společnost ze stejné skupiny, jež se nachází mezi RYPF a GQ, v projednávané věci RQ, která je ze 100 % kontrolována holdingovou společností.

85 V tomto ohledu je třeba uvést, že v souladu s ustálenou judikaturou připomenutou v bodech 34 až 38 tohoto rozsudku, Komise může za určitých okolností vydat rozhodnutí ukládající společnosti pokutu za porušení unijního práva hospodářské soutěže, aniž by bylo nutné prokázat její přímou účast na takovém protiprávním jednání, zejména tehdy, pokud dceřiná společnost, ačkoliv má oddělenou právní subjektivitu, neurčuje samostatně své chování na trhu, ale v zásadě uskutečňuje pokyny, které jí uděluje mateřská společnost.

86 Ve světle těchto úvah tak nelze vyloučit, že holdingová společnost může být činěna společně a nerozdílně odpovědnou z porušení práva Unie, kterých se dopustila dceřiná společnost její skupiny, jejíž kapitál nevlastní přímo, za předpokladu, že tato holdingová společnost vykonává na uvedenou dceřinou společnost rozhodující vliv, a to i nepřímo, prostřednictvím společnosti, která se nachází mezi nimi. Tak je tomu zejména v případě, kdy dceřiná společnost neurčuje samostatně své jednání na trhu

ve vztahu k prostřední společnosti, jež rovněž nejedná na trhu samostatně, nýbrž v zásadě uplatňuje pokyny, které jí uděluje holdingová společnost.

87 V takové situaci totiž holdingová společnost, prostřední společnost a koncová dceřiná společnost skupiny tvoří součást téže hospodářské jednotky a představují tak jediný podnik ve smyslu unijního práva hospodářské soutěže.

88 Z toho vyplývá, jak uvedl generální advokát v bodech 62 a 63 svého stanoviska, že v konkrétním případě, kdy holdingová společnost vlastní 100 % kapitálu prostřední společnosti, která vlastní veškerý kapitál dceřiné společnosti její skupiny, jež porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, existuje vyvratitelná domněnka, podle které holdingová společnost vykonává rozhodující vliv na jednání prostřední společnosti a nepřímo, prostřednictvím takové společnosti, též na jednání uvedené dceřiné společnosti.

89 Komise tak má v této konkrétní situaci právo uložit holdingové společnosti povinnost, aby společně a nerozdílně uhradila pokutu uloženou koncové dceřiné společnosti ve skupině, pokud tato holdingová společnost nevyvrátí uvedenou domněnku tím, že prokáže, že prostřední společnost i uvedená dceřiná společnost jednají na trhu samostatně (viz obdobně výše uvedené rozsudky Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, bod 29, jakož i Akzo Nobel a další v. Komise, bod 61).

90 Z uvedeného vyplývá, že se Soud nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 81 napadeného rozsudku rozhodl, že domněnka odpovědnosti vycházející z vlastnictví veškerého kapitálu jiné společnosti, se použije nejen v případech, kdy existuje přímý vztah mezi mateřskou společností a její dceřinou společností, ale rovněž v případech, kdy – jako v projednávané věci – je takový vztah nepřímý, vzhledem ke skutečnosti, že se mezi uvedenými společnostmi nachází další společnost. Soud tak v zásadě právem v bodech 64 a 80 uvedeného rozsudku rozhodl, že navrhovatelky

mohly být Komisí činěny společně a nerozdílně odpovědnými, zejména z důvodu 100 % podílu RQ ve společnosti GQ a 100 % podílu RYPF ve společnosti RQ.

91 Proto je třeba zamítnout druhý důvod kasačního opravného prostředku jako neopodstatněný.

92 Ze všech výše uvedených skutečností vyplývá, že napadený rozsudek musí být zrušen v rozsahu, v němž zamítl žalobu navrhovatelek směřující ke zrušení sporného rozhodnutí, jelikož Soud zaprvé neuvedl důvody na podporu závěru, podle kterého pokyn společnosti RQ nařizující společnosti GQ, aby ukončila veškeré praktiky, které by mohly porušovat pravidla hospodářské soutěže, sám o sobě postačoval k prokázání toho, že RQ vykonávala rozhodující vliv na politiku GQ nejen na trhu, ale i pokud jde o protiprávní jednání, které je předmětem sporného rozhodnutí, a za druhé proto, že Soud konkrétně nezkoumal skutečnosti uvedené navrhovatelkami za účelem prokázání samostatnosti společnosti GQ při určovaní a provádění její obchodní politiky.

93 Ve zbývající části musí být kasační opravný prostředek zamítnut.

K žalobě k Soudu

94 Podle čl. 61 prvního pododstavce druhé věty statutu Soudního dvora může Soudní dvůr v případě, že zruší rozhodnutí Soudu, vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje. V projednávané věci tomu tak je.

Argumentace účastnic řízení

95 Zaprvé navrhovatelky tvrdí, že v návaznosti na šetření ze dne 27. září 2002 v prostorách společnosti GQ nařídila společnost RQ dne 22. září 2002 všem společnostem své skupiny, mezi nimi GQ, aby ukončily veškeré praktiky, které mohou porušovat unijní pravidla hospodářské soutěže.

96 Taková okolnost prokazuje, že se RQ a RYPF nepodílely na protiprávním jednání, které je vytýkáno GQ, nebyly v kontaktu se žádným z podniků zúčastněných na dotčené kartelové dohodě, nepodílely se ani na vypracování jejích rozhodnutí, ani na jejich použití, ani na kontrole jejich provádění, nebyly informovány ostatními podniky o dotčených okolnostech a navíc nebyly informovány společností GQ o jejím jednání.

97 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že RYPF a RQ Komisi v rámci postupu před zahájením soudního řízení poskytly všechny dokumenty k vyvrácení domněnky jejich odpovědnosti, pokud jde o uvedené jednání, když předložily důkazy obchodní a provozní samostatnosti společnosti GQ. Tyto důkazy byly nicméně Komisí chybně posouzeny či dokonce nebyly vzaty v úvahu.

98 Komise se konkrétně dopustila zjevně nesprávného posouzení hmotněprávních důkazů z důvodu, že GQ požívala naprosté samostatnosti při působení na trhu a vedoucí pracovníci této společnosti měli neomezené zmocnění pro výkon všech řídících, vedoucích a administrativních pravomocí. Komise krom toho ani neuvedla, že se poskytování informací společnosti RQ společností GQ omezilo na informování o výsledcích týkajících se rozpočtu a strategických nebo obchodních plánů schválených vedoucími pracovníky GQ.

99 Komise tvrdí, že navrhovatelky nevyvrátily domněnku odpovědnosti, kterou nese RQ.

Závěry Soudního dvora

100 Pro zkoumání těchto výtek je třeba určit, zda se Komise dopustila nesprávného posouzení tím, že zaprvé nevzala v úvahu skutečnost, že příkaz udělený společnosti GQ společností RQ prokazuje, že RQ nevěděla o dotyčném protiprávním jednání, ani se na tomto protiprávním jednání nepodílela, ani nenaváděla svou dceřinou společnost, aby se jej dopustila, a zadruhé, že poskytnuté důkazy týkající se samostatnosti vedoucích pracovníků GQ při určování a provádění obchodní politiky této společnosti prokazují, že samostatně určovala své jednání na trhu.

101 V tomto ohledu, pokud jde zaprvé o příkaz daný společnosti GQ společností RQ, je třeba uvést, že – jak vyplývá ze spisu – uvedený příkaz byl obecné povahy, nebyl určen výlučně GQ, ale všem společnostem skupiny a že byl vydán dva a půl roku po ukončení protisoutěžního jednání, které je vytýkáno GQ.

102 Tyto skutečnosti sice hovoří ve prospěch neinformovanosti o protiprávním jednání vytýkaném GQ, neúčasti na tomto jednání či nenavádění k jeho spáchání. Nicméně v rozporu s tím, co tvrdí navrhovatelky, se nejedná o to, že mateřská společnost naváděla svou dceřinou společnost k tomu, aby porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, ani o přímou účast mateřské společnosti na takovém protiprávním jednání dceřiné společnosti, nýbrž o skutečnost, že obě společnosti představují tutéž hospodářskou jednotku, a tvoří tak jediný podnik ve smyslu článku 81 ES, což Komisi umožňuje, aby uvedené mateřské společnosti uložila pokutu (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, body 59 a 77).

103 Proto je třeba konstatovat, že v projednávané věci pouhá skutečnost, že RQ nevěděla o protiprávním jednání až do 27. září 2002, kdy se v prostorách GQ uskutečnilo šetření, a zadruhé se přímo nepodílela na tomto protiprávním jednání, ani k jeho spáchání nenaváděla, nemůže prokázat, že obě společnosti netvoří tutéž hospodářskou jednotku. Taková okolnost tak nepostačuje k vyvrácení domněnky skutečného výkonu rozhodujícího vlivu společnosti RQ na jednání GQ.

104 Zadruhé, pokud jde o argumenty týkající se údajné samostatnosti vedoucích pracovníků GQ při určování a provádění obchodní politiky této společnosti, je třeba uvést, že skutečnosti uplatněné v této souvislosti navrhovatelkami neprokazují, že GQ samostatně určovala své jednání na trhu, a že tudíž netvořila hospodářskou jednotku s RQ. Ačkoliv je pravdou, že některé dokumenty předložené navrhovatelkami prokazují, že četné vedoucí, řídící a administrativní pravomoci společnosti GQ byly předmětem delegace na její vedoucí pracovníky, jiné skutečnosti ze spisu naopak odhalují existenci významného vlivu společnosti RQ v různých aspektech obchodní strategie i politiky společnosti GQ.

105 V tomto ohledu je třeba nejprve odkázat na svědectví tajemníka správní rady RQ ze dne 7. června 2005, které se týká úryvků z několika zápisů z jednání správní rady této společnosti, jež byly vyhotoveny v letech 1998 až 2005. Z tohoto dokumentu vyplývá, že správní rada společnosti RQ v letech 1998 až 2000 významně zasahovala do některých zásadních aspektů politiky GQ, zejména za účelem schválení prodeje podílu společnosti GQ ve společnosti Silquímica SA dne 17. dubna 1998 a dne 28. ledna 1999 za účelem prodeje nemovitého majetku GQ.

106 Dále je třeba konstatovat, že v projednávané věci, jak uvedla Komise v bodě 262 odůvodnění sporného rozhodnutí, aniž jí bylo v tomto bodu navrhovatelkami skutečně odporováno, jediný správce společnosti GQ ustanovený společností RQ propojoval z důvodu svého stálého působení obě společnosti a jeho prostřednictvím byly společnosti RQ sdělovány informace o prodejích, výrobě a finančních výsledcích.

107 Konečně, pokud jde o dále o jednání mezi vedoucími pracovníky GQ a vedoucími pracovníky RQ, skutečnost potvrzená samotnými navrhovatelkami, která spočívá v poskytnutí informací ohledně stavu provádění strategických a obchodních plánů, představuje dodatečnou indicii existence kontroly, kterou společnost RQ vykonávala na rozhodnutí vypracovaná a prováděná vedoucími pracovníky GQ.

108 V takovém kontextu naopak není relevantní okolnost, že se některé z těchto informací týkaly finančních výsledků souvisejících s ročními rozpočty GQ, jelikož každá mateřská společnost je povinna konsolidovat účty na úrovni své skupiny.

109 Ve světle těchto úvah je třeba dojít k závěru, že se Komise nedopustila nesprávného posouzení tím, že měla za to, že informace předložené navrhovatelkami, které se týkají zaprvé skutečnosti, že společnost RQ nevěděla o dotyčném protiprávní jednání, nepodílela se na tomto protiprávním jednání, a ani nenaváděla svou dceřinou společnost k jeho spáchání, a zadruhé způsobů stanovení a provádění obchodní politiky GQ, vzatých v úvahu spolu s dalšími relevantními skutečnostmi vyplývajícími ze spisu, neprokazují, že GQ určovala samostatně své jednání na trhu, a neumožňují tak vyvrátit domněnku, podle které společnost RQ vykonávala rozhodující vliv na jednání společnosti GQ.

110 V důsledku toho je třeba zamítnout výtky, kterých se v tomto ohledu navrhovatelky dovolávají na podporu své žaloby na neplatnost.

111 Žalobu na neplatnost je proto třeba zamítnout.

K nákladům řízení

112 Podle čl. 122 prvního pododstavce jednacího řádu Soudního dvora, je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.

113 Podle čl. 69 odst. 2 uvedeného jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě článku 118 téhož řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Soudní dvůr však může podle čl. 69 odst. 3 prvního pododstavce téhož řádu rozhodnout, že každý z účastníků řízení nese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch.

114 Jelikož v projednávané věci měly navrhovatelky v rámci kasačního opravného prostředku v zásadě úspěch, avšak byly neúspěšné, pokud jde o jejich návrhová žádání v rámci žaloby na neplatnost, je důvodné rozhodnout, že každá z účastnic řízení ponese vlastní náklady vzniklé v tomto řízení a že navrhovatelky nahradí veškeré náklady řízení vzniklé v řízení v prvním stupni.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) **Rozsudek Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 18. prosince 2008, General Química a další v. Komise, se zrušuje v rozsahu, v němž zamítá žalobu společností General Química SA, Repsol Química SA a Repsol YPF SA směřující ke zrušení rozhodnutí Komise 2006/902/ES ze dne 21. prosince 2005, které se týká řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP proti společnostem Flexsys NV, Bayer AG, Crompton Manufacturing Company Inc. (dříve Uniroyal Chemical Company Inc.),**

Crompton Europe Ltd, Chemtura Corporation (dříve Crompton Corporation), General Química SA, Repsol Química SA a Repsol YPF SA. (věc COMP/F/C.38.443 – Gumárenské chemikálie) v rozsahu, v němž Soud zaprvé neuvedl důvody přijaté na podporu závěru, podle kterého pokyn společnosti Repsol Química SA nařizující společnosti General Química SA, aby ukončila veškeré praktiky, které mohou porušovat pravidla hospodářské soutěže, sám o sobě postačoval k prokázání toho, že Repsol Química SA vykonávala na politiku General Química SA rozhodující vliv nejen na trhu, ale též pokud jde o protiprávní jednání, které je předmětem rozhodnutí 2006/902, a zadruhé konkrétně nezkoumal skutečnosti uplatněné společnostmi General Química SA, Repsol Química SA a Repsol YPF SA za účelem prokázání samostatnosti společnosti General Química SA při určování a provádění její obchodní politiky.

2) **Ve zbývající části se kasační opravný prostředek zamítá.**

3) **Žaloba předložená společnostmi General Química SA, Repsol Química SA a Repsol YPF SA Soudu prvního stupně Evropských společenství se zamítá.**

4) **Každá účastnice řízení ponese vlastní náklady v tomto stupni řízení; společnostem General Química SA, Repsol Química SA, jakož i Repsol YPF SA se ukládá náhrada veškerých nákladů souvisejících s řízením v prvním stupni.**

Podpisy.